

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.349/2022/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2023. év március hó 7. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rongálás vétsége miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a vádlott másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. szeptember 23. napján kelt 25.Bf.6105/2022/37. számú ítéletét helybenhagyja.

E végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) a 2021. november 4-én kihirdetett 16.B.20.396/2021/7. számú ítéletében Terhelt1at a rongálás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt ellene emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, továbbá a bűnügyi költség viselését az államra terhelte.

[2] Az ügyészség fellebbezését felülbírálva, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: másodfokú bíróság) a 2022. szeptember 23-án kihirdetett 25.Bf.6105/2022/37. számú ítéletében – megváltoztatva az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatát – a vádlottat bűnösnek mondta ki rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés]; ezért a vádlottat 2 évre próbára bocsátotta. Kötelezte a vádlottat 49.650,- forint bűnügyi költség megfizetésére, a fennmaradó bűnügyi költség viselését az államra terhelte, továbbá a Református Egyházközösség polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

[3] A másodfokú ítélet ellen a vádlott jelentett be másodfellebbezést.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli ügyészség) a BF.727/2022/5. számú átiratában kifejtette, hogy az első- és másodfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával jártak el, hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést nem valósítottak meg. Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az ügy megítélése szempontjából releváns bizonyítási eszközöket beszerezte, a megállapított tényállás megalapozatlansági okban nem szenvedett, így az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A bizonyítékok egyértelműen a vádlott bűnösségének irányába mutattak, ezért a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi következtetésén alapult a vádlottnak a cselekmény társadalomra veszélyességének hiánya miatt történő felmentése.

[5] Az átirat szerint a másodfokú ítélet indokolása logikai hibáktól és hiányosságoktól mentes, a másodfokú bíróság – különböző eseti döntésekre hivatkozva – okszerűen állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét, miként azt is, hogy cselekménye nemcsak a rongálás, hanem a garázdaság törvényi tényállását is kimerítette. A másodfokú bíróság teljes körűen felsorolta a bűnösségi körülményeket, majd tettarányos szankciót szabott ki.

[6] Mindezek alapján a fellebbviteli ügyészség a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[7] Terhelt1 vádlott másodfellebbezésének indokolásaként összesen 86 oldal írásos beadványt terjesztett elő, amelyek lényegüket tekintve az ügyben keletkezett korábbi nyomozati és bírósági iratok, határozatok másolatai voltak, de tartalmaztak idéző és értesítő végzéseket, számos fénymásolatot a büntető anyagi és büntető eljárásjogi törvényeknek a jelen ügghöz kapcsolódó rendelkezéseiről is. A vádlott több fényképfelvételt csatolt a bűncselekmény helyszínéről, az általa vörös festékkel leöntött szoborról és az üggyel kapcsolatban készített jegyzeteiről. Az ügy érdemét illetően a beadványa 49-50. oldalain részletezte történelmi személyl azon tetteit, amelyek álláspontja szerint szükségszerűen vezettek Magyarország 2. világháborús részvételéhez, az ebből eredő tragédiához. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy a néhai államfő politikai magatartása miatt végrehajtott cselekménye nem valósíthat meg bűncselekményt. A beadványa 51. oldalán azt is hangsúlyozta, hogy az eljárás során a hatóságokkal együttműködött, a cselekményét nem tagadta. Végezetül annak az véleményének adott hangot, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor a büntetőjogi felelősségét megállapította, és vele szemben joghátrányt alkalmazott.

[8] A vádlott másodfellebbezése nem alapos.

[9] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakba: Be.) 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. A fenti törvényhely (2) bekezdésének a)-c) pontjai határozzák meg az ellentétes döntés fogalmát. Ezek szerint ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság

- a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett vagy vele szemben az eljárást megszüntette,
- b) az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette,
- c) a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett.

[10] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint jelen ügyben a harmadfokú eljárás lefolytatásának a Be. 615. § (2) bekezdés a) és c) pontjai alapján van helye, mert a másodfokú bíróság az elsőfokon felmentett vádlottat bűnösnek találta és vele szemben intézkedést alkalmazott, valamint olyan bűncselekményben is megállapította a bűnösségét, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Az ítéltábla azzal egyetértett, hogy a harmadfokú eljárásnak a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja szerint helye van, mivel a másodfokú bíróság az első fokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg. Ugyanakkor a harmadfokú eljárás lefolytatását a Be. 615. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott szabály nem alapozza meg. A korábban idézettek szerint a c) pont értelmében akkor ellentétes az első- és másodfokú bírósági döntés, ha a másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Az elsőfokú bíróság azonban csak felmentő rendelkezést hozott, azaz ügydöntő határozatának nem volt olyan része, amely valamilyen bűncselekményről nem rendelkezett.

[11] Szükséges kiemelni, hogy már a Budapesti V. és XIII. kerületi Ügyészség is tévedett, amikor a vádiratában leírt történeti tényállás alapján a vádlott cselekményét kizárólag rongálás vétségének minősítette. Az elsőfokú bíróság a tényállást a váddal egyezően állapította meg, és ennek eredményeként mentette fel a vádlottat a rongálás vétsége miatt emelt vád alól. A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy különmű valóságos alaki halmazatról van szó, mert a vádlott egy cselekményével több különböző törvényi tényállásba ütköző bűncselekményt valósított meg. A Be. 6. § (2) és (3) bekezdései határozzák meg a vádhoz kötöttség elvét, amely szerint a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet. Ugyanakkor a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. E törvényi rendelkezésekből kitűnik, hogy a vádhoz kötöttségnek két korlátja van: egyfelől a bíróság a vádon túl nem terjeszkedhet, másfelől a vádat köteles kimeríteni, amely azt jelenti, hogy a vád történeti tényállásában leírt magatartásokat maradéktalanul minősítenie, értékelnie kell. Ezért nem tévedett a másodfokú bíróság, amikor az egyébként az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás alapján a vádlottat garázdaság vétségében is bűnösnek mondta ki.

[12] Mindezekre tekintettel a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott okból nyílt meg.

[13] Az ítéltábla megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartották, olyan eljárási szabálysértést nem vétettek, amely az első vagy a

másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségnek csakugyan eleget tett, a releváns bizonyítási eszközöket beszerezte, megalapozott tényállást állapított meg, így az a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság számára is irányadó volt.

[14] A másodfokú ítélet helyesen rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítás anyagává tette a beszerezett bizonyítási eszközöket, így a vádlott ténybeli beismerő vallomását, a biztonsági kamerák felvételeit, a rendőri jelentéseket és a helyszíni szemle jegyzőkönyvét. Az általuk szolgáltatott bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott öntötte le vörös festékekkel a szobrot.

[15] A másodfokú bíróság okszerűen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság – a megalapozott tényállás mellett – téves jogi következtetés miatt mentette fel a vádlottat. A másodfokú bíróság jogi álláspontja, a döntésének indokolása a harmadfokú bíróság számára is meggyőző volt. E körben kiemelendő az a jogi érvelés, amely szerint egy vitatott megítélésű történelmi személyt ábrázoló szobor felállítása ugyanúgy a véleménynyilvánítás szabadságának hatálya alá esik, mint a szobor festékekkel történő leöntése. Tehát alapvetően nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor rögzítette, hogy a sértett és a vádlott ugyanazon alapjog gyakorlása során került összeütközésbe. Azt viszont helytállóan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy a cselekmény elkövetése során – a véleménynyilvánítás szabadságán túl – a sértett tekintetében az Alaptörvényben ugyancsak deklarált tulajdonjog szabadsága is sérült, amikor vádlott tévesleg véleménynyilvánítása a tulajdon tárgyában állagsérelmet okozott.

[16] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a körülményt, hogy a vádlott által előidézett tulajdonhoz való jogkorlátozás öncélú volt-e, a tulajdon tárgyában milyen jellegű és mértékű károsodást idézett elő, márpedig a 17/2020.(VII.17.) AB határozat értelmében a sértettnek is joga volt ahhoz, hogy az általa felállított szobor az eredeti állapotában maradjon. A bűncselekményi értékhatárt meghaladó rongálási kár már túllépi a vádlotti cselekmény arányos mértékét, a véleménynyilvánítás szabadsága pedig a büntetőjogi felelősségre vonásnak nem általános akadálya. Szükséges kiemelni, hogy a fenti elvi alapokon nyugszik a Kúria Bfv.III.347/2020/11. számú végzésének indokolása is. A másodfokú bíróság kikezdetetlen logikai érvekkel indokolta meg, hogy a két alkotmányos alapjog azonos védelemben részesül. Ezért is tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlotti magatartás az alkotmányos alapjog gyakorlásának körébe tartozott, ennélfogva a bűncselekmény szükségszerű fogalmi (tényállási) eleme hiányzott, mert a vádlotti magatartás nélkülözöte a társadalomra veszélyességet. Egyik alapjog gyakorlása sem igazolhat önkényt, így a véleménynyilvánítás sem valósíthat meg bűncselekményt. Ilyen tartalmú döntést tartalmaz az EBH.2019.B.12. szám alatt közzétett bírósági határozat is.

[17] A kifejtettek értelmében helyesen döntött a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a vádlott cselekménye a társadalomra veszélyes volt, ezáltal Terhelt1 a magatartásával megvalósította a Btk. 371. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás vétségét. Abban sem tévedett a törvényszék, amikor a vádlott cselekményét a Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségének is minősítette, mivel a vádlott által tanúsított erőszakos magatartás kihívóan közösségellenes

volt, és alkalmas arra, hogy másokban megbotráncozást vagy riadalmat keltsen. Tehát a vádlott alaki halmazatban álló két bűncselekmény törvényi tényállását merítette ki.

[18] A másodfokú bíróság a büntetéskiszabás kapcsán az enyhítő és súlyosító körülményeket hiánytalanul felsorolta, illetőleg a valós súlyuknak megfelelően értékelte, majd helyesen alkalmazott intézkedésként a vádlottal szemben próbára bocsátást, annak tartama is megfelelő.

[19] A bűnügyi költség viselésével és a polgári jogi igénnyel kapcsolatos rendelkezések is törvényesek.

[20] Ezért az ítéltábla a Be. 620 (1) bekezdése 1. fordulata szerint tanácsulésen a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet – figyelemmel a Be. 617. §-ra – a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[21] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés korlátlan, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2023. március 7.

Dr. Lőrinczy Attila István s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. szeptember 23. napján kihirdetett 25.Bf.6105/2022/37. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.349/2022/11. számú végzése folytán – 2023. március 7. napján jogerős.

Budapest, 2023. március 7.

Dr. Lőrinczy Attila István s.k.

a tanács elnöke